

N

NO HI HA RES MÉS A DIR, NOMÉS CAL SER, NOMÉS CAL VIURE

UNA HISTÒRIA SENSE FI

Any 2000! Hi havia qui parlava de la fi del món basant-se en les teories de Nostradamus, també se'ns presentava com el punt d'inflexió cap a l'aventura espacial en què conviuríem amb éssers d'altres planetes i potser els més afortunats gaudirien de la seva parcel·la a la Lluna o a Mart tal com ens pintava George Lucas en la trilogia de *La Guerra de les Galàxies*. Ni tan catastròfic, ni tan fictici; quasi sense adonar-nos-en hem canviat de mil·lenni i no han explotat els ordinadors, ni viatgem en transbordador.

Tot i aquesta falta de canvis dràstics i palpables, nosaltres pensem que és l'inici d'una nova era en la qual cauran molts dels tòpics i esquemes establerts fins al moment, i el món de l'art no en serà pas una excepció, sinó un element pioner.

No volem amb aquest article iniciar-nos en la vocació de profetes ja que, de cap manera, tenim poders de vidència, però el que ens sembla idoni és exposar una sèrie de característiques que s'han començat a insinuar en aquesta última dècada del segle XX i que pensem que ens mostraran la direcció de l'expressió artísti-

ca en el segle que comença. Tampoc pretenem redefinir el concepte d'Art –si és que s'ha definit mai categòricament–, ni fer una gran dissertació al voltant d'aquest ja que considerem que no en sabem prou per fer-ho. Sobretot, la intenció de l'article és despertar la curiositat del lector i amb aquesta, l'ànim de reflexionar sobre el futur d'un concepte tan imprevisible i alhora tan inherent a l'ésser humà com és l'Art.

Al llarg de la història, l'art ha anat evolucionant de manera vertiginosa dins d'uns períodes artístics, alguns de molta durada i d'altres de no tanta, com foren les tendències artístiques d'avui dia. Aquestes tendències, implícitament lligades als canvis o als esdeveniments històrics, ja que l'art és fruit d'aquests o potser també conseqüència.

Des de les primeres representacions artístiques en coves o avencs dels anomenats homes prehistòrics, a les últimes representacions gràfiques en els túnels dels metros urbans, l'home ha canviat, la història ha canviat, la manera de pensar també ha canviat, i en definitiva la vida ha evolucionat i evolucionarà com també ho farà l'art.

La REACCIÓ ALS ESDEVENIMENTS HISTÒRICS, la LLUITA DE CONTRARIS, l'ART com a una cosa EFÍMERA, l'AUGMENT DEL TEMPS DE L'OCI, la INTERDISCIPLINARIETAT DE L'ART i les INNOVACIONS TECNOLÒGIQUES, són punts, entre altres, que ens poden ajudar a entendre aquesta evolució o canvi en aquest nou segle, el segle dels interrogants. I per això us presentem aquest interrogant artístic.

I per aquest motiu en aquest article ens agradaria començar un Fòrum que voldríem que s'allargués en properes edicions del *Butlletí*. Ens agradaria que els lectors també hi participessin fent-nos saber el seu parer sobre l'art del nou mil·lenni, i també ens agradaria que aquest article, tal com ja hem dit en els paràgrafs anteriors, servís de reflexió i motiu de divulgació. Per aquest motiu, doncs, seguidament començarem aquest fòrum amb petites frases, opinions o reflexions referents a les diferents disciplines artístiques existents i que intenten mostrar-nos un per què, un com i un quan de l'art del futur.

Fòrum

"En el món de l'art, després de la II Guerra Mundial, trobem una ruptura o canvi, ja que l'art no tindrà més remei que buscar

altres vies per expressar-se perquè no ha pogut superar la crueltat d'aquesta guerra. Això també provocarà un fenomen migratori per part dels artistes europeus cap als Estats Units. París, la capital mundial de l'art fins al moment, serà substituïda per Nova York, i sorgirà l'expressionisme abstracte com a primer moviment de postguerra autènticament americà amb artistes com Pollock, Rothko o De Koaning. Podem veure, doncs, que un esdeveniment com pot ser una guerra troba ressò també en el món de l'art. Altres esdeveniments futurs canviaran també l'art i tot el seu món d'una forma tant radical?

En les arts plàstiques del segle XX trobem dos artistes claus, inclassificables, i que influiran i marcaran gairebé totes les tendències sorgides posteriorment com també les d'avui i les del futur (no hem d'oblidar però la petjada de les avantguardes històriques, com a clars referents). Aquests artistes pioners són per una banda Pablo Ruiz Picasso amb la introducció del collage i el concepte d'acumulació, amb la descontextualització de l'obra d'art cap a altres visions i con-

ceptes. Un exemple en pot ser l'art de l'*assamblage* (expressionisme geomètric), treballant com ja he dit amb el concepte d'acumulació i el collage.

I per l'altra banda, l'artista que cal destacar és Marcel Duchamp i la creació del *Ready-Made*, que apropa l'art a la realitat i deixa que la realitat en un objecte es presenti per si mateix, perdent la seva funció tradicional. Allibera, per exemple, un objecte qualsevol dedicat al consum del seu caràcter unidimensional, juga també, com a una cosa important, amb l'efecte provocatiu d'aquest, i això també suposa un fort potencial experimental per als artistes.

Aquí, parlem de dos artistes que creiem claus, pioners i indispensables en l'art del segle XX. En el proper segle també parlarem d'altres artistes insignes de l'art del seu temps, amb uns corrents i unes tendències que marcaran en el futur. En les arts plàstiques, cal destacar la frenètica acumulació de tendències artístiques que ens trobem tant en el panorama europeu com en l'americà després de la II Guerra Mundial. Unes tendències que sorgiren de manera antagònica i contràries entre si. Trobem per

exemple les vies de l'abstracció amb l'expressionisme abstracte americà o l'informalisme europeu, o també amb l'abstracció postpictòrica, l'art neoconcret, o el *minimal art*. Tot seguit, trobaríem un retorn a la figuració i a la recuperació de l'objecte amb tendències com el conegut Pop-art. Tornaríem després altre cop a les tendències no objectuals, ara però les experiències anirien més enllà de l'objecte amb tendències com l'*environment*, el *happening*, o la *performance*. O la desmaterialització de l'objecte cap al concepte com l'art povera i conceptual. I per finalitzar tornaríem a la representació i a la pintura, i el retorn cap a l'absoluta llibertat expressiva. Mostrada doncs aquesta frenètica acumulació de conceptes i de representació, crec que es pot predir que en un futur les diferents tendències que sorgiran amb les actuals s'aniran acumulant cada cop més, fins i tot m'atreviria a dir que cada país tindria el seu propi corrent artístic, que identifica la manera de pensar, d'actuar i de viure de cada regió. També voldria parlar de les tendències que van més enllà de l'objecte. Unes tendències que no juguen amb l'objecte artís-

tic, sinó que juguen amb el concepte d'acció, una activitat, un comportament, o una representació que moltes vegades buscarà la provocació del espectador, com és l'art ambiental, el *happening* o la *performance*. Aquí trobaríem l'acció de l'artista en l'espai, amb aspectes polifacètics d'expressió (és el cas de l'art objectual o conceptual). La idea d'"obra oberta" pren força, es dissolèn els patrons habituals i s'introdueixen nous aspectes com ara el mateix comportament del públic davant l'obra d'art, i aquesta serà una part imprescindible de l'obra, ja que haurà de pensar i buscar els significats. Destaquem doncs aquí la participació del públic i el seu protagonisme, tan important com la mateixa obra d'art o l'artista. I en un futur, a mesura que el públic es vagi desprenent de diferents prejudicis i tabús, aquest serà cada vegada més addicte a l'art de l'accionisme, potenciant-lo i enriquint-lo, un exemple molt clar el podem trobar en les cada cop més freqüents representacions que avui dia es realitzen en certàmens teatrals, discoteques o en actes diversos."

Francesc Fuguet

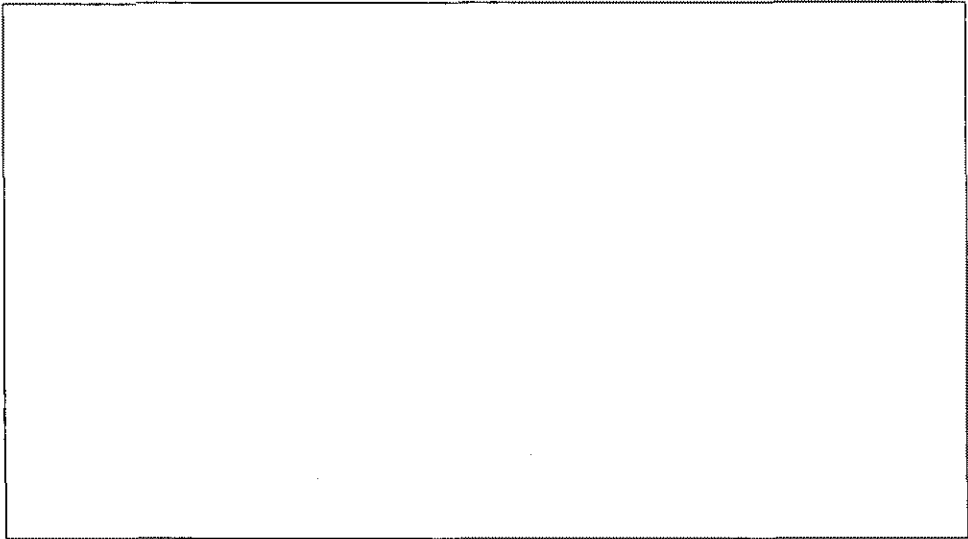
Després de llegir aquestes primeres opinions, caldria fer algunes reflexions a tall de conclusió. En primer lloc, s'ha de dir que aquestes explicacions han estat fetes per una persona introduïda en el tema, estudiant de l'art contemporani, i que, per tant, els continguts tenen un nivell força alt. Amb això no preteníem convertir la idea del fòrum en una reflexió elitista sobre el futur de l'art, sinó que només volíem crear una base per tal que tothom se'n pugui fer una idea i disposi d'un punt de partida que li permeti reflexionar sobre els continguts que es presenten.

Un altre punt que ens agradaria destacar és que en parlar d'art, la majoria de vegades, dirigim la nostra mirada cap al que serien les arts plàstiques (pintura) i deixem de banda totes les altres matèries artístiques. És per això que volem repetir el lector a presentar la seva opinió sobre l'art del segle XXI sense que aquest s'hagi de limitar a la pintura, sinó que també ens agradaria que ens parléssiu de matèries tan interessants i amb tanta projecció de futur com poden ser la música, el cinema, el teatre, la literatura, etc.

Per acabar i per facilitar-vos aquesta tasca, us indiquem l'adreça electrònica del Centre d'Estudis Alcoverencs (cealcoverencs@tinet.org) i us convidem a perdre la vergonya per tal que tothom hi pugui dir la seva, i puguem

convertir la propera edició d'aquesta secció en un fòrum interactiu que reflecteixi l'opinió del lector. Esperem que en el proper *Butlletí* puguem pu-

blicar les vostres opinions i, amb una mica de sort, puguem donar continuïtat a aquesta nova manera d'escriure articles.

El quadre és buit, hi ha l'art del s. XXI. Imagineu-lo.

David Ferré Masqué
Francesc Fuguet Molné
Jordi Roca Gomis